

Globalno zagrijavanje ili klimatske promjene?!

17 July 2012

Klima uključuje faktore kao što su temperatura, padavine, vlažnost, vjetar, godišnje doba. Klimatske promjene pogađaju više od samih promjena trenutnih vremenskih prilika, to se odnosi na sezonske promjene tokom dugog vremenskog perioda. Ovi klimatski obrasci igraju značajnu ulogu u oblikovanju prirodnih ekosistema, te ljudske ekonomije i kulture, koja ovisi od njih. Budući da je jako puno sistema povezano sa klimom, promjene u klimi mogu utjecati na mnoge aspekte koji su povezani sa tim gdje i kako ljudi, biljke i životinje žive, zatim na proizvodnju hrane, korištenje vode, te rizike za zdravlje.

Na primjer, promjene u uobičajenom terminu kisanja ili promjena temperature može utjecati kada će biljke cvjetati i kada davati plod, kada se legu insekti ili kada su izvori najizdašniji. Sve to može utjecati na kroz stotine godina sinhronizirano oprašivanje usjeva, hrane za migraciju ptica, mriješne ribe, opskrbe vodom za piće i navodnjavanje, stanje i mnogo toga. Naučnici odavno upozoravaju da će globalno zagrijavanje rezultirati brojnim ekstremnim vremenskim pojavama – valovima vrućina, sušama, poplavama, olujama i ekstremnim hladnoćama. Štoviše svijeta bilježe se temperaturni ekstremi praćeni sušama, a sa druge strane prisutne su oluje, poplave, ekstremne hladnoće u zimskom periodu.

Ovih dana i na području općine Konjic, a i čitave Bosne i Hercegovine, svjedoci smo jako visokih temperatura koje traju već sedmicama. Nerijetko čujemo „ovo se ne pamti“, „ovako nije prije bilo“ i slično. Iste ili slične rečenice izgovarali smo i u februaru ove godine, kada smo imali nezapamćeno visok snijeg na području našeg općine, a i čitave države. Svi ovi ekstremi koji se posljednjih godina dešavaju na čitavoj planeti, pa tako i u našoj općini na neki način su nešto novo, nešto što se do sada „ne pamti“. Sa druge strane treba sami sebi da postavimo pitanje da li priroda „pamti“ ovakvog čovjeka kakav danas živi na planeti Zemlji, ili je nekada i čovjek bio malo „boljeg pamćenja“, pa se samim tim i prema prirodi odnosio sa više poštovanja, a priroda mu je to na adekvatan način uzvraćala. Da li i ovdje možemo reći onu rečenicu „Kakav čovjek – takvo i vrijeme?“

Samo nam ostaje da postavimo pitanje da li su ovo u potpunosti prirodni procesi, ili čovjek svojim (negativnim) utjecajem doprinosi ovim ekstremima. Nažalost, sve intenzivnija naučna istraživanja dokazuju da je u pitanju ovo drugo. Pored toga, naučnici priznaju da su današnji klimatski modeli još uvijek prilično grubo tako da je teško predvidjeti kako će se stvari razvijati u narednim godinama i desetljećima. Međutim, svi se uglavnom slažu da nam predstoje vrlo neugodna iznenađenja. „Već nakon porasta temperatura za 0,8°C vidimo ove ekstreme“, rekao je Stefan Rahmstorf iz Instituta Potsdam u Njemačkoj i dodao: „Ako nista ne poduzmemo i dozvolimo da se klima zagrije za pet ili šest stepeni, vidjet ćemo potpuno drukčiji svijet“.